Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet

„*Szenvedélybetegek közösségi ellátása és alacsonyküszöbű ellátása*” c. oktatási program

KÉPZÉS INDÍTÁSA

EFOP-3.8.2-16-2016-00001 ÉS A VEKOP-7.5.1-16-2016-00001 AZONOSÍTÓSZÁMÚ SZOCIÁLIS HUMÁN ERŐFORRÁS FEJLESZTÉS CÍMŰ KIEMELT PROJEKT

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A KÖZÖSSÉGI ADDIKTOLÓGIAI ELLÁTÁS CÉLJA 1.

Jogszabályi háttér és képzési keret:

A 81/2004. (IX. 18.) ESzCsM rendelet alapján a szenvedélybetegek közösségi ellátása és alacsonyküszöbű ellátása képzésre vonatkozóan.
17/C. § * (1) A szenvedélybetegek közösségi ellátása és alacsonyküszöbű ellátása képzés célja a képzésen részt vevő személy felkészítése a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SZCSM rendelet 39/J-39/L. §-ában foglalt feladatok ellátására.
(2) A szenvedélybetegek közösségi ellátása képzés kötelező óraszáma 188 óra, ebből
a) 104 óra elméleti oktatás,
b) 84 óra gyakorlati oktatás.
(3) A szenvedélybetegek alacsonyküszöbű ellátása képzés kötelező óraszáma 173 óra, ebből
a) 89 óra elméleti oktatás,
b) 84 óra gyakorlati oktatás.

A KÖZÖSSÉGI ADDIKTOLÓGIAI ELLÁTÁS CÉLJA 1.

Célok:

A közösségi addiktológiai ellátás célja, hogy

- a szenvedélybetegek integrált és teljes jogú tagjai maradjanak a társadalomnak, illetve reintegrálódjanak a közösségbe;
- a szenvedélybetegek és hozzátartozóik egyaránt segítséget kapjanak a családot érintő addiktív problémák kezelésében;
- a gondozás és a pszichoszociális rehabilitáció, a tanácsadás minden formáját a szenvedélybeteg otthonában, illetve lakókörnyezetében, tartózkodási helyén biztosítsa, valamint ott, ahol a kliens segítséget kér, és ahol a szolgáltató megkereső programokat szervez;
- segítséget nyújtson a szenvedélybetegeknek egészségi és pszichés állapotuk javításában, meglévő képességeik és készségeik megtartásában, illetve fejlesztésében;

A KÖZÖSSÉGI ADDIKTOLÓGIAI ELLÁTÁS CÉLJA 2.

Célok: A közösségi addiktológiai ellátás további célja, hogy

- segítséget nyújtson mindennapi életükben az adódó konfliktusok feloldásában és problémáik megoldásában, szociális és mentális gondozásukban, az egészségügyi ellátáshoz való hozzájutásukban;
- a szolgáltatás olyan hosszú távú, egyéni szükségletekre alapozott gondozást kínáljon, amely nagymértékben épít az ellátottak aktív és felelős részvételére, valamint a természetes közösségi erőforrásokra, őket is oktatva és támogatva;
- a közösségi ellátás szakmai szupervízió mellett történjen;
- működjenek együtt a kliens érdekében a természetes támogató közeggel, illetve az intézményes egészségügyi és szociális ellátás egyes területeivel.

A KÉPZÉS CÉLJA 1.

A képzés általános célja, hogy a képzésben résztvevők hatékonyan tudjanak tevékenykedni a szenvedélybetegek alapellátásában.

A képzés konkrét célja: a képzésben résztvevők szerezzenek ismereteket:
- a pszichoaktív szerekről, azok hatásairól, illetve a nem szerhez kötődő, ún. viselkedési függőségi formákról,
- a szenvedélybetegségek kialakulásáról,
- a hazai szenvedélybeteg-ellátó rendszerekről,
- a segítés alkalmazott módjairól, lehetőségeiről,
- a segítés jogi és etikai szabályairól.

A résztvevők váljanak képessé:
- különféle pszichoszociális intervenciók alkalmazására,
- saját kompetenciahatáraik felismerésére, megtartására,
- önmaguk és a segítettek mentálhigiénéjének védelmére.

A KÉPZÉS CÉLJA 2.

A program célja a szenvedélybetegek közösségi ellátását végző szakemberek felkészítése a speciális feladatokra.
Az Oktatási Program a feladatellátáshoz szükséges ismereteket közvetítve az ellátás feltételrendszerét, illetve az ellátási modelleket mutatja be. Ebben a speciális ellátási típusban a különböző szociális segítségnyújtáson túl (étkeztetés, pénzbeli ellátás, ügyintézés) az életviteli készségek fejlesztése, a szabadidő hasznos eltöltésének strukturálása, a munka- és az emberi kapcsolatok fejlesztése kap szerepet.
A képzési program, olyan felépülés értéken alapuló hosszú távú , egyéni szükségletekre és személyes célokra alapoz, amely a szolgáltatást igénybevevő aktív és felelős részvételére épít, a természetes közösség erőforrásaira a valós integrációs, reintegrációs folyamatok segítésére, a belső és külső konfliktusok feloldására és visszaesés megelőzésre.

A KÉPZÉS CÉLJA 3.

A munkaterület rövid, jellemző leírása

A közösségi addiktológiai ellátás célja:

- a szenvedélybetegek társadalmi,
- közösségi integrációja, illetve
- reintegrációja,
- ártalomcsökkentés és
- visszaesés-megelőzés.

A KÉPZÉSBEN RÉSZTVEVŐ MUNKATÁRS FELADATAI 1.

A képzésben résztvevő terápiás munkatárs, gondozó, szociális munkatárs, segítő feladatai a közösségi ellátásban:
Gondozás és pszichoszociális rehabilitáció a szolgáltatást igénybevevő otthonában, illetve lakókörnyezetében.
Segítségnyújtás az egészségi és pszichés állapot javításában.
Segítség a meglévő képességek és készségek megtartásában, illetve fejlesztésében.
Segítség a mindennapi életben adódó konfliktusok feloldásában és a problémák megoldásában.
Segítségnyújtás az egészségügyi ellátáshoz való hozzájutásban.
Motiválás a szolgáltatások igénybevételére.

A KÉPZÉSBEN RÉSZTVEVŐ MUNKATÁRS FELADATAI 2.

A képzésben résztvevő munkatárs feladatai a közösségi ellátásban:

- Megkereső tevékenység.
- Segítségnyújtás a gondozott fizikai, mentális, szociális és lakókörnyezeti szükségleteinek kielégítéséhez, különösen a gondozási tervben megfogalmazott problémák kezelésében, melynek során fejleszti a kliens és a természetes segítők (pl. családtagok, barátok, munkatársak) azon készségeit, amelyek személyes céljaik eléréséhez szükségesek.
- A testi, lelki, szociális szükségletek felmérése, összehangolása alapján gondozási terv összeállítására és kivitelezésére.
- A készségek fejlesztése és folyamatos monitorizálása a kliens és hozzátartozói személyes céljainak és a célok megoldását akadályozó problémák felmérése.
- A korai figyelmeztető tünetek felismerése. Aktívan közreműködés a problémaelemzés és - megoldás folyamatában, speciális problémák felmerülése esetén a koordinátor bevonása.
- Közreműködés a pszichoedukációban.

A KÉPZÉSBEN RÉSZTVEVŐ MUNKATÁRS FELADATAI 3.

A képzésben résztvevő terápiás munkatárs, gondozó, szociális munkatárs, segítő feladatai a közösségi ellátásban:

A szolgáltatást igénybevevő segítése munkahely keresésében – ez esetben a feladat a kapcsolatteremtés és szükség esetén kapcsolattartás a munkahelyi környezettel, az edukáció kiterjesztése a munkahelyi környezetre.
A szakmai egység vezetését ellátó terápiás munkatárs segítségével gondozási terv elkészítése, s ahhoz hatékony erőforrások feltárása és mozgósítása.
Team munkában történő munkavégzés, képesség a munkatársakkal és kliensekkel a hatékony kommunikációra, az együttműködésre.
Segítő csoport szervezése, önsegítő csoport támogatása a terápiás munkatárssal együttműködve.

A KÉPZÉSBEN RÉSZTVEVŐ MUNKATÁRS FELADATAI 4.

A képzésben résztvevő munkatárs feladatai a alacsonyküszöbűi ellátásban:

Segítségnyújtás az egészségi és pszichés állapot javításában.
Segítség a mindennapi életben adódó konfliktusok feloldásában és a problémák megoldásában.
Segítségnyújtás az egészségügyi ellátáshoz való hozzájutásban.
Motiválás a szolgáltatások igénybevételére.
Természetes támogató háló szervezése.
Megkereső programok utcán, szórakozóhelyeken, egyéb közösségekben.
Felvilágosító tevékenység, kortársképzés, prevenciós programok.
Segítségnyújtás a kliens fizikai, mentális, szociális és lakókörnyezeti szükségleteinek kielégítéséhez.

A KÉPZÉSBEN RÉSZTVEVŐ MUNKATÁRS FELADATAI 5.

A képzésben résztvevő munkatárs feladatai az alacsonyküszöbű ellátásban:

- A korai figyelmeztető tünetek felismerése, aktív közreműködés a problémaelemzés és - megoldás folyamatában, speciális problémák felmerülése esetén a koordinátor bevonásával.
- Közreműködés a kliens és családtagjai felvilágosító tevékenységében, kiemelten az ártalomcsökkentés területén.
- Team munkában dolgozik, munkatársaival és klienseivel képes a hatékony kommunikációra, az együttműködésre.
- Segítő csoport szervezése a szakmai egység vezetését ellátó terápiás munkatárssal együttműködve.

ÁLTALÁNOS SZAKMAI KÖVETELMÉNYEK

Képzés általános szakmai követelményei

.

- Szakmai követelmény a felépülés –értékekre alapozott közösségi ellátás szemléletének, mint attitűd elsajátítása, és az ezt segítő pszichoszociális módszerek ismerte és hatékony alkalmazása (a közösségi alapú ellátás preferálása, az intézményes megoldási módok kerülése, az egyenrangú kapcsolat, mint kommunikációs eszköz alkalmazása).
- A képzésben résztvevő munkatárs ismerje és alkalmazza a Szociális Munka Etikai Kódexét.
- Kommunikációs képessége tegye lehetővé a családdal, a természetes támogató környezettel és a szenvedélybeteggel való kapcsolat tartását.
- Rendelkezzen és törekedjen a megfelelő önismerettel, amely egészüljön ki kompetenciahatárának ismeretével és betartásával.
- Fejlett empátiás képességgel rendelkezzen, melyet legyen képes a szenvedélybetegeknél és környezetükben egyaránt használni.
- Ismerje a jó segítő ismérveit, és minél inkább próbálja megvalósítani azokat.

A KÉPZÉS IDŐ 1.

Tantárgy	Óraszám(óra)* Elmélet	Gyakorlat
A közösségi addiktológiai ellátás elméleti alapjai	55	0
A támogató hálózatok (szociális, egészségügyi, természetes közösségi erőforrások) ismerete	8	0
Pszichopatológia	8	0
Addiktológiai alapismeretek	8	
Az alacsonyküszöbű ellátás alapjai	10 (alacsonyküszöbű ellátás munkatársa)-25 (közösségi alapellátás munkatársa)	
Segítő kapcsolat, személyiségfejlesztés		30
A családkonzultáció alapjai		8
Szupervízió		8
Esetmegbeszélés		8
Gyakorlat		
Közösségi ellátás	0	16
Civil, önsegítő szervezet	0	4
Tutori konzultáció	0	10 óra/képzésben résztvevő
Összesen	89 (alacsonyküszöbű ellátás munkatársa) –	84
	104 (közösségi alapellátás munkatársa)	

* Megjegyzés: az óraszámot tanórának tekintjük, így 1 tanóra = 45 perc.

A KÉPZÉS IDŐ 2.

Követelményrendszer
A maximális hiányzás mértéke a program időtartamának a 81/2004. (IX.18.) ESzCsM rendeletben maghatározottak szerinti mértéke. (10%)
A részvétel igazolása az oktatók által vezetett jelenléti ív ellenjegyzésével történik.
A gyakorlatról a tutor „záróvizsgára bocsátható” minősítéssel igazolást állít ki a hozzá leadott gondozási terv és mellékletei alapján és a szóbeli vizsgára megjelöli a konkrét helyzetgyakorlati feladatot.
A fenti két feltétel együttes megléte esetén bocsátható a résztvevő záróvizsgára.

KÉPZÉS IDŐ 3.

A záróvizsgára bocsátás feltételei :
Vizsgára az a képzésben résztvevő bocsátható, aki a meghatározott modulok elméleti óráinak legalább 80%-án részt vett,
teljesítette a gyakorlatot, és a tutortól „záróvizsgára bocsátható” minősítést kapott, valamint elkészítette az általa teljesített modulokhoz tartozó írásbeli vizsgafeladatot.
A szóbeli vizsga keretében a tutor által elfogadott esetet prezentálja a hallgató 10 percben.

A KÉPZÉS IDŐ 4.

A gyakorlat értékelése:

- A tutor értékeli a gyakorlat során szerzett készségeket az esetleírás - közösségi alapellátásban dolgozók esetében a leadott gondozási terv, annak mellékleteivel - és a tutorálási folyamat alapján.

- *A gyakorlat eredménye:*

kiválóan megfelelt –(*záróvizsgára bocsátható*)
jól megfelelt –(*záróvizsgára bocsátható*)
megfelelt –(*záróvizsgára bocsátható*)
nem felelt meg – (*záróvizsgára nem bocsátható*)

BEMUTATKOZÁS, A KÉPZÉS INDÍTÁSA

Bemutatkozás, tapasztalatok, motiváció, elvárások

- név
- foglalkozási terület
- klienskör
- feladatok
- gyakorlati tapasztalatok
- előzetes ismeretek
- a témához kapcsolódó nézetek
- a képzéssel kapcsolatos motiváció
- a képzéssel kapcsolatos elvárások tisztázása

CSOPORTSZABÁLYOK

- Titoktartás
- Kommunikáció: egyes szám első személy,
- Tisztelet
- Részvétel: aktivitás,
- Önkéntesség
- Időkeretek: a nap kezdése, zárása, szünetek
- Technikai kérdések: mobiltelefon-használat, stb.

A KÉPZÉS LEZÁRÁSA 1.

A záróvizsga értékelése

A 81/2004. (IX.18.) ESzCsM rendeletben szereplő képzések esetében a záróvizsga az alábbiak szerint történik:

- A záróvizsga időpontját a képzés utolsó napját követő 15.-60. nap között kell meghatározni.

A jegyzőkönyv vezetését minden esetben a képzés szervezésével megbízott intézmény képviselője végzi.

- A vizsgabizottság három főből áll: 1 fő vizsgaelnök, 2 fő vizsgabizottsági tag. A vizsgabizottság tagjai: oktató(k), a képzésszervező képviseletét ellátni jogosult személy.(a képzésszervező részéről max. 1 fő).
- A vizsgaelnököt a képzés szervezésével megbízott intézmény delegálja. Az elnöki tisztet olyan személy töltheti be, aki az adott terület szaktekintélye, vagy az Oktatási Program megírásában, szakmai szerkesztésében, lektorálásában kiemelkedően tevékenykedett.
- A tagokat az adott képzés vezetője jelöli ki, egyeztetve a képzés szervezésével megbízott intézmény képviselőjével. A vizsgabizottság tagjai olyan személyek lehetnek, akik az adott képzésben meghatározó tárgyakat oktatnak. Vizsgabizottsági tag lehet még az a személy, aki az adott képzésben más képzési helyszínen meghatározó tárgyat oktat.

A KÉPZÉS LEZÁRÁSA - KÉPESÍTÉS 2.

A záróvizsga eredménye lehet:

- kiválóan megfelelt (90 – 100%),
- jól megfelelt (80 – 89%),
- megfelelt (60 – 79%),
- nem felelt meg (0 – 59%)

Pótvizsga
A képzésben résztvevő a képzés lezárását követően egy éven belül pótvizsgát tehet.

A képzés által nyújtott képesítés
A képzésben résztvevő“Addiktológiai közösségi ellátást végző szakember” tanúsítvány kap..

A KÉPZÉS ÜTEMEZÉSE

Javasolt időbeosztás:
(Régiónkénti képzés megszervezése esetén)

- Havonta 1 vagy 2 képzési nap
- Egy képzési nap: 8 vagy10 tanóra képzési idó
- Egy tanóra 45 perc

  - 9.00-10.30 (2 óra)
  - 10.45-12.15 (2 óra)
  - 12.45- 14.15 (2 óra)
  - 14.30-16-00 (2 óra)
  - 16.16-17.45 (2 óra)

- **Szünetek 3 db 14 perces szünet és egy 30 perces ebédszünet.**

FELHASZNÁLT IRODALOM

Felhasznált irodalom:

- **A szenvedélybetegek közösségi ellátása és alacsonyküszöbű ellátása képzési oktatási programjának dokumentuma (készítették: Berényi András, Márton Andrea, Dr. Szemelyácz János)**

Jóváhagyta: Prof. Dr. Kásler Miklós, miniszter (2020.)

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

